

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. november 29.
(OR. en)

14484/21

Intézményközi referenciaszám:
2021/0255(NLE)

EDUC 398
JEUN 148
SOC 705
RECH 544
DIGIT 176

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	13621/21
Tárgy:	A Tanács ajánlása a magas színvonalú és inkluzív alap- és középfokú oktatást előmozdító vegyes tanulási megközelítésekről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a magas színvonalú és inkluzív alap- és középfokú oktatást előmozdító vegyes tanulási megközelítésekről szóló tanácsi ajánlást, amelyet a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2021. november 29–30-i ülésén fogadott el.

**A TANÁCS AJÁNLÁSA a magas színvonalú és inkluzív alap- és középfokú oktatást
előmozdító vegyes tanulási megközelítésekről**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. és 166. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

MIVEL:

(1) A Covid19-világjárvány a világon és az Unióban is mindenhol hatással van az oktatási és képzési rendszerekre, és azokra soha nem látott nyomást gyakorol. A társadalmi korlátozások jelentős változásokat hoztak az oktatás és a tanulás, valamint az oktatási és képzési közösségeken belüli kommunikáció és együttműködés terén¹. Hatással vannak a tanulókra, a családjukra, a tanárookra, az oktatókra és az intézményvezetőkre, valamint az oktatást segítő közösségi szakemberekre, például a szociális munkásokra, a pszichológusokra és az egyéb szaktanácsadókra, továbbá az egészségügyi szakemberekre és a kultúraoktatókra. A tagállamok gyorsan mozgósítani tudták a távtanulási megoldásokat és az azokhoz való támogatást, és ennek során számos esetben digitális technológiákat használtak. Az új oktatási és képzési lehetőségekkel kapcsolatban hasznos tanulságokat sikerült levonni, többek között azt, hogy a tanárok digitális kompetenciái és készségei jelentősen gyarapodtak, az iskolák és a tágabb közösség közötti kapcsolatok pedig szorosabbra fűződtek. Számos tagállam azonban rendszerszintű gyengeségeket tapasztalt, mivel széles körben hiányzott a felkészültség és az erőforrások az eltérő tanítási és tanulási megközelítésre való átálláshoz, ez pedig rávilágított a meglévő egyenlőtlenségekre, hiányosságokra és szükségletekre, és tovább mélyítette azokat². Az oktatási és képzési rendszereknek megoldást kell találniuk a fentiekre, és emellett reziliensebbé kell válniuk annak érdekében, hogy a jövőben jobban meg tudjanak birkózni a változó körülményekkel és alkalmazkodni tudjanak azokhoz.

¹ A Tanács következtetései az oktatás és a képzés területén a Covid19-válság elleni fellépésről, HL C 212. I, 2020.6.26., 9. o.

² Lásd az SWD(2021) 219 final bizottsági szolgálati munkadokumentumot, 1. rész, 6. o. (2. lábjegyzet).

- (2) A Tanács az oktatás és a képzés területén a Covid19-válság elleni fellépésről szóló következtetéseiben felkéri a tagállamokat, hogy „térjenek vissza a személyes tanulási és tanítási tevékenységekhez”, továbbá arra, hogy „miközben lehetőséget biztosítanak a táv-, digitális és vegyes tanulásra, fordítsanak még nagyobb figyelmet az esélyegyenlőség biztosítására”. A Tanács „A digitális oktatásról az európai tudásalapú társadalmakban” című következtetéseiben³ emellett felkéri a Bizottságot, hogy „a tagállamokkal szoros együttműködésben és a tényekre támaszkodva” kövesse nyomon a fent hivatkozott következtetéseket „azzal a céllal, hogy uniós szinten közös értelmezés alakuljon ki a hatékony, inkluzív és az aktív részvételt elősegítő távtanulási folyamatokhoz szükséges megközelítések tekintetében”.
- (3) A 2021 és 2027 közötti időszakra szóló digitális oktatási cselekvési terv felvázolja az Európai Bizottságnak a magas színvonalú, inkluzív és hozzáférhető európai digitális oktatásra vonatkozó jövőképét. Határozottabb európai szintű együttműködésre szólít fel annak érdekében, hogy tanuljunk a Covid19-világjárványból, és hogy az oktatási és képzési rendszerek megfeleljenek a digitális kor kihívásainak. Kiemeli, hogy a technológiában nagy lehetőségek rejlenek a hozzáférhetőbb, rugalmasabb, személyre szabottabb és fokozottan tanulóközpontú tanulás előmozdítására. A cselekvési terv arra törekszik, hogy kezelje az oktatás és képzés terén fennálló egyenlőtlenségeket azokban az esetekben, amikor hiányoznak a digitális készségek és kompetenciák, a megfelelő eszközökhöz való hozzáférés és a megbízható online konnektivitás. Hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az oktatási és képzési rendszerek digitális kapacitását.

³ HL C 415., 2020.12.1., 22. o.

- (4) A kompetenciafejlesztés előmozdítása az egyik célja az európai oktatási térségnek, amelynek lehetőségében állna „(a)z oktatás és a kultúra lehetőségeinek maradéktalan kiaknázása [...], hiszen ezek a lehetőségek a munkahelyteremtés, a társadalmi méltányosság és az aktív polgári szerepvállalás mozgatórugói, és egyúttal a maga sokféleségében megmutatkozó európai identitás megtagasztalásának eszközei”⁴. Az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló állásfoglalásában⁵ a Tanács az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés elsődleges céljaként határozta meg a tagállami oktatási és képzési rendszerek továbbfejlesztésének támogatását, amelyeknek célja biztosítani egyrészt valamennyi polgár egyéni, társadalmi és szakmai kiteljesedését a demokratikus értékek, az egyenlőség, a társadalmi kohézió, az aktív polgári szerepvállalás és a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása mellett, másrészt pedig a fenntartható gazdasági jólétet, a zöld és digitális átállást és a foglalkoztathatóságot.
- (5) A szociális jogok európai pillérének⁶ első alapelve értelmében mindenkinek joga van a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz annak érdekében, hogy olyan készségeket tartson, illetve szerezzen meg, amelyek lehetővé teszik számára, hogy teljes mértékben részt vehessen a társadalomban és sikeresen alkalmazkodjon a munkaerőpiaci változásokhoz. A pillér 11. alapelve szerint pedig a hátrányos helyzetű gyermekeknek joguk van az esélyegyenlőséget javító külön intézkedésekhez. Ezen alapelvek eredményes megvalósítása nagyban függ a tagállamok eltökéltségétől és intézkedéseitől. Az uniós szintű intézkedések kiegészíthetik a nemzeti intézkedéseket, és a Bizottság a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési tervben⁷ ismertette, hogy mivel járul hozzá a szóban forgó alapelvek megvalósításához.

⁴ COM(2017) 673 final.

⁵ HL C 66., 2021.2.26., 1. o.

⁶ HL C 428., 2017.12.13., 10. o.

⁷ COM(2021) 102 final.

- (6) Az európai készségfejlesztési program⁸ olyan intézkedéseket határoz meg, amelyek segítik az egyéneket és a vállalkozásokat készségeik gyarapításában és fejlesztésében, valamint alkalmazásában, a Covid19-világjárvány tanulságai alapján erősítve a fenntartható versenyképességet és a válságokkal szembeni rezilienciát; a program továbbá javasolja a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) oktatásának előmozdítását a kutatási és innovációs intézkedések keretében.
- (7) Az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló ajánlásában⁹ a Tanács felkéri a tagállamokat, hogy a rászoruló (azaz a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett) gyermekek részére garantálják a tényleges és ingyenes hozzáférést az oktatáshoz és az iskolai tevékenységekhez. Az EU gyermekjogi stratégiája¹⁰ inkluzív, minőségi oktatás kiépítésére szólít fel.
- (8) Egy gyorsan változó és nagymértékben összekapcsolt világban mindenkinek számos kompetenciára van szüksége, és ezeket egész életén át fejlesztenie kell. Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák európai referenciakeretében¹¹ meghatározott kulcskompetenciák célja az, hogy megteremtsék az alapot az egyenlőbb és demokratikusabb társadalmak kialakításához. A kulcskompetenciák segíthetnek az inkluzív és fenntartható növekedésre, a társadalmi kohézióra és a demokratikus kultúra továbbfejlesztésére irányuló igény kielégítésében.

⁸ COM(2020) 274 final.

⁹ HL L 223., 2021.6.22., 14. o.

¹⁰ COM(2021) 142 final.

¹¹ HL C 189., 2018.6.4., 1. o.

- (9) Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló tanácsi ajánlás¹² értelmében a kompetenciafejlesztést elő kell segíteni az alábbiak révén: a különböző tanulási módszerek és környezetek előmozdítása, ideértve a digitális technológiák megfelelő alkalmazását is; támogatás nyújtása az oktatásban dolgozó szakembereknek és az oktatási folyamatot támogató más érdekelt feleknek, többek között a családoknak; a különböző formákban elsajátított kulcskompetenciák értékelésének és validálásának támogatása és további fejlesztése; továbbá az oktatáson belüli, illetve az oktatási, képzési és tanulási formák közötti együttműködés – valamennyi szinten és különböző területeken történő – megerősítése.
- (10) A fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló ajánlásában¹³ a Tanács korszerűsített uniós szakpolitikai jövőképet javasol a szakképzésre vonatkozóan, beleértve annak digitalizálását és a vegyes tanulás alkalmazását is. A szakképzésnek a helyreállítás és a digitális és zöld gazdaságra való méltányos átállás támogatásában betöltött szerepéről szóló osnabrückeri nyilatkozat¹⁴ szerint a digitális tanulás fontos, kiegészítő szerepet játszhat ebben.
- (11) A jövő európai tanáiról és oktatóiról szóló következtetéseiben¹⁵ a Tanács megállapítja, hogy a tanárok, az oktatók és a nevelési-oktatási intézményvezetők az oktatás és képzés nélkülözhetetlen hajtóerejét jelentik, akiket be kell vonni az oktatási és képzési szakpolitikák kidolgozásába, gyakorlati alkalmazásuk tekintetében pedig önállóságot kell biztosítani számukra, ugyanakkor szükségük van arra is, hogy az alapképzésük, a bevezető képzésük és a folyamatos szakmai továbbképzésük átfogó megközelítésen alapuljon.

¹² HL C 189., 2018.6.4., 1. o.

¹³ HL C 417., 2020.12.2., 1. o.

¹⁴ 2020. november 30-án hagyták jóvá.

¹⁵ HL C 193., 2020.6.9., 11. o.

- (12) A világjárvány tovább súlyosbította a gyermekek és fiatalok fizikai, mentális és érzelmi jóllétével kapcsolatos, régóta fennálló aggodalmakat. Minden gyermeknek és fiatalnak meg kell adni a szükséges támogatást ahhoz, hogy egészséges és aktív életmódot folytathasson¹⁶, ösztönözni kell az egész életen át tartó pozitív szokások kialakítását, és lehetőséget kell biztosítani nekik arra, hogy olyan különféle sporttevékenységekben és egyéb testmozgásban vegyenek részt, amelyek javítják a motoros készségeket, és fokozzák a mentális és érzelmi jóllétet. Emellett a gyermekeknek és a fiataloknak támogatásra van szükségük a tanulás során a mentális és érzelmi jóllétük biztosításához, többek között a tanulási feladatok nehéz körülmények között történő végzése során, valamint a biztonságos és felelősségteljes online magatartás megértésével kapcsolatban¹⁷. Támogatásra van szükségük azoknak a tanulóknak is, akiknek hosszabb időszakokra kell nélkülözniük a családjuk, a társak vagy az iskolai személyzet támogatását. A tanulási veszteségek és a jóllétre gyakorolt hatások kezelése érdekében emellett fontos meghatározni a javításra és korrekcióra szoruló területeket.
- (13) A jelenléti tanulás értékének teljes körű elismerése mellett a különböző módokon és különféle környezetekben – többek között iskolai helyszínen, otthon, szabadban, kulturális helyszínen, munkahelyen és digitális környezetben – folytatott tanulás motiváló lehet a gyermekek és a fiatalok számára, és előmozdíthatja a széles körű kompetenciafejlesztésüket. Ez pedig segíthet abban, hogy megértsék – és motivációt merítsenek abból –, hogy a formális oktatás és képzés milyen jelentőséggel bír a társadalmi életük szempontjából, és hogy nagyobb mértékben vállaljanak aktív szerepet a helyi és globális – például a fenntarthatósággal, a környezetvédelemmel és az éghajlatváltozással kapcsolatos – kihívások terén.

¹⁶ Unió szinten például az Európai Bizottság kétéves kampányként elindítja az „egészséges életmód mindenkinek” elnevezésű kezdeményezést, amelynek célja, hogy a sportot és az aktív életmódot összekösse az egészségpolitikával, az élelmiszerpolitikával és egyéb szakpolitikákkal.

¹⁷ Lásd a JRC által készített, „A Covid19 várható hatása az oktatásra: Gondolatok a rendelkezésre álló szakirodalom és a legújabb nemzetközi adatok alapján” című jelentést (*The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets* – Di Pietro, G., Biagi, F., Dinis Mota Da Costa, P., Karpinski, Z. és Mazza, J., 2020).

- (14) Az oktatás alapvető emberi jog és a gyermekek joga. Az oktatáshoz való hozzáférést biztosítani kell, függetlenül attól, hogy az oktatás milyen környezetben zajlik – iskolai helyszínen, egyéb fizikai környezetben, távoktatás keretében vagy ezek kombinációjával –, és függetlenül a tanulók különféle személyes és társadalmi körülményeitől. A világjárványon túlmenően, valamint az iskolai helyszínen zajló jelenléti tanulás értékének teljes körű elismerése mellett, a vegyes tanulási megközelítések lehetőséget kínálnak az oktatás és képzés minőségének, relevanciájának és inkluzivitásának javítására, például azáltal, hogy jobb tanulási kínálatot biztosítanak a vidéki és távoli területeken, többek között a legkülső régiókban és a szigetközösségekben, valamint azon egyéb tanulók számára, akik (átmenetileg) nem járnak teljes időben iskolába, azaz: a nomád közösségek tagjai vagy utazó munkavállalók gyermekei; a fiatal gondozók; az egészségügyi problémákkal küzdő, vagy kórházakban, illetve gondozási intézményekben élő tanulók; az élsportolói edzést folytatók; valamint a szakképzésben tanulók vagy a fizetett munkát végzők. Az összes környezetnek és eszköznek egyenlően hozzáférhetőnek kell lennie a kisebbségi csoportok, a fogyatékkal élő, illetve a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára, használatuk pedig nem vezethet hátrányos megkülönböztetéshez vagy szegregációhoz.
- (15) A vegyes tanulási megközelítések elismerik, hogy az iskola a személyes és társadalmi interakciók közös tereként értéket jelent, és a világ megértésének egyik módjaként jelentősége van a tanulásban. E tekintetben az iskolai architektúra és az iskolai térszervezés egyaránt fontos szerepet játszik.
- (16) A vegyes tanulási megközelítések az általuk felölelhető tanulási feladatok és eszközök sokfélesége miatt elősegíthetik a széles körű kompetenciafejlesztést. A digitális technológia alkalmazása – többek között az eszközök online összekapcsolásával – megkönnyítheti a tanulók más tanulókkal, tanulási programokkal és egyéb információforrásokkal való interakcióját, és támogathatja a jelenléti tanulást és a különböző környezetekben történő tanulást. A digitális és az adatközpontú kompetenciák elsajátítása a vegyes tanulási megközelítések alkalmazásával megkönnyíthető. A tudományos felszerelések, a nyitott oktatási segédanyagok, a kézműves eszközök, a reáliák (a mindennapi használati tárgyak), a publikált szövegek, valamint az íróeszközök és a vizuális művészeti eszközök segíthetik a kreativitást és az önkifejezést, egyénileg és egymással együttműködve is.

- (17) A vegyes tanulási megközelítések tekintetében az előfeltételek megteremtése érdekében koherens, rendszerszintű megközelítésre van szükség. Ez magában foglalja a különböző szakterületeken tevékenykedő gyakorló szakemberek bevonását és a közösséggel való együttműködés előmozdítását, ami közös felelősségvállalást ösztönöz a gyermekek és a fiatalok fejlődésével kapcsolatban. A vegyes tanulási megközelítéseket támogató, rendszerszintű intézkedések hatékonysága emellett a következőkön is alapul: az ökoszisztéma különböző elemei, a helyi, regionális és nemzeti oktatási és képzési hatóságok közötti kapcsolatok meghatározása és támogatása; az oktatási segédanyagok ágazata (technológia, kiadványok és a tantervi oktatáshoz szükséges egyéb felszerelések biztosítása); a kutatási, oktatási és képzési intézmények; a közösségek; a civil társadalmi szervezetek és kezdeményezések; valamint a családok és maguk a tanulók, függetlenül attól, hogy milyen igényekkel és képességszinttel rendelkeznek.
- (18) A vegyes tanulási megközelítések széles körben bevett gyakorlatnak számítanak a szakmai alapképzésben¹⁸; a világjárvány miatti korlátozások azonban kihívásokat állítottak az intézmények és a szervezetek elé a munkaalapú tanulás biztosítására, valamint az oktatókkal és a mentorokkal való kommunikáció fenntartására való lehetőségek tekintetében, és a tanulószerveződéses gyakorlati képzések nyújtását is befolyásolták. A gyakorlati tapasztalatszerzés lehetőségeinek beszűkülése rávilágított arra az egyébként is ismert tényre, hogy a szakképzésben ki kell aknázni a digitális technológiában – többek között a digitális eszközökben és tanulási platformokban, az e-Portfoliókban, valamint a szimulációk terén a kiterjesztett valóságban és a virtuális valóságban – rejlő lehetőségeket. Azt is hangsúlyosabbá tette, hogy meg kell érteni és koordinálni kell azokat a módokat, ahogyan a digitális technológiákat a különböző környezetekben (pl. iskolában vagy szakmai gyakorlaton) tanulási célra használják annak érdekében, hogy fel lehessen készíteni a tanulókat az életre és a jövőbeli munkapiacra.

¹⁸ A szakmai alapképzésre általában felső középfokú és posztsekunder képzés keretében kerül sor, mielőtt a diákok belépnének a munka világába. Vagy iskolai környezetben (főként tantermi oktatás keretében) vagy munkaalapú környezetben, például képzési központokban és vállalatoknál zajlik, a nemzeti oktatási és képzési rendszerektől és gazdasági struktúráktól függően.

(19) Az ifjúsági munka, az önkéntes munka, valamint a kulturális tevékenységekben, többek között a szabadidősportban való részvétel során szerzett tapasztalatok egyértelműen bizonyítják a nem formális tanulás fontosságát és relevanciáját. A nem formális tanulás fontos szerepet játszik azon létfontosságú interperszonális, kommunikációs, kognitív és személyes készségek – többek között a kreativitás – fejlesztésének támogatásában, amelyek megkönnyítik a fiatalok számára a felnőttkorba, valamint az aktív polgári szerepvállalás és a munka világába való átlépést¹⁹. Az új tanulási módok azonosításához javítani kell a formális és a nem formális tanulási környezetek közötti együttműködést²⁰.

(20) Ez az ajánlás teljes mértékben tiszteletben tartja a szubszidiaritás és az arányosság elvét. Elismeri, hogy az oktatási és képzési intézmények autonómiája tagállamonként nagyon eltérő. Egyes tagállamokban az oktatási és képzési intézmények, a tanárképző intézmények, valamint a tanárok és oktatók nagy fokú autonómiával rendelkeznek. Az ajánlást a nemzeti körülmények figyelembevételével kell végrehajtani.

¹⁹ A Tanács következtetései a fiataloknak a felnőttkorba, valamint az aktív polgári szerepvállalás és a munka világába való sikeres átlépését elősegítő alapvető életkészségek fiatalok körében való fejlesztésének támogatásában az ifjúsági munka által betöltött szerepről, HL C 189., 2017.6.15., 30. o.

²⁰ A Tanács következtetései az alulról szerveződő sportnak a transzverzális készségek – elsősorban a fiatalok körében történő – fejlesztésében betöltött szerepének a maximalizálásáról, HL C 172., 2015.5.27., 8. o.

Figyelembe véve a „vegyes tanulás” alábbi fogalommeghatározását:

Ezen ajánlás alkalmazásában a formális oktatásban és képzésben megvalósuló vegyes tanulás különféle megközelítéseket foglal magában, és az értendő alatta, hogy egy iskola (az általános és középfokú oktatásban, beleértve a szakképzést is), tanár, illetve oktató vagy tanuló több megközelítést alkalmaz a tanulási folyamattal kapcsolatban:

- az iskolai helyszínt és az iskolán kívüli egyéb fizikai környezeteket ötvözve (akár tanár/oktató jelenlétével, akár térben és/vagy időben elválasztva távtanulás esetén),
- különféle, akár digitális (beleértve az online tanulást), akár nem digitális tanulási eszközöket ötvözve.

A tanárok, oktatók és az iskolák pedagógiai szakmai megítélésük alapján választják ki ezeket a megközelítéseket és segítik elő alkalmazásukat olyan érdekesítő és hatékony tanulási feladatok részeként, amelyek széles körű kompetenciafejlesztést támogatnak, a tanulók életkorának, képességeinek és körülményeinek, valamint a kívánt tanulási eredményeknek megfelelően.

Egyéb fizikai környezet lehet például egyrészt az otthon; kórházak (beteg vagy sérülést szenvedett gyermekek esetében); másrészt pedig a kulturális intézmények és a közgyűjtemények; gazdaságok, vállalatok és más munkahelyek; természeti és szabadtéri területek; sportlétesítmények és az ifjúsági terek.

A *távtanulás* olyan tanulást jelent, amelynek során a tanár/az oktató és a tanuló térben és/vagy időben el vannak választva egymástól, figyelembe véve a nemzeti körülményeket.

Az *online tanulás* olyan tanulást jelent, amelynek során a digitális technológiát különböző eszközök összekapcsolására használják a tanuló, valamint a tanárok, oktatók, illetve az egyéb oktatási személyzet, vagy a többi tanuló közötti interakció megkönnyítésére, célja pedig a tananyag vagy egyéb információk rendelkezésre bocsátása a tanulási programok céljainak teljesítése érdekében.

Digitális tanulási eszközök lehetnek például: a közös tantermi munkát szolgáló okostáblák és projektorok; mobil eszközök, táblagépek és laptopok a feladatok megtervezésére, áttekintésére és megosztására szolgáló alkalmazásokkal; televízió és rádió a programok követéséhez; valamint a kiterjesztett valóságot és a virtuális valóságot támogató eszközök és alkalmazások az interaktivitás fokozásához. A digitális tanulási eszközök nem feltétlenül kapcsolódnak az internethez,

A KÖVETKEZŐKET AJÁNlja A TAGÁLLAMOKNAK

1. a Covid19-válság kapcsán levont tanulságok alapján támogassák az oktatási és képzési rendszerek helyreállítását és felkészültségét azáltal, hogy kezelik a világjárványnak a tanulókra, tanárookra, oktatókra és az egyéb oktatási személyzetre gyakorolt következményeit, valamint dolgozzanak ki hosszabb távú stratégiai megközelítéseket a vegyes tanulásra vonatkozóan, és építsenek a világjárvány során bevezetett vagy tesztelt sikeres innovációkra a bevált gyakorlatok megosztása és terjesztése érdekében, az ezen ajánlásban meghatározott elvekkel összhangban²¹. Ezek az innovációk nem helyettesítik az iskolai környezetet és a jelenléti tanulást, hanem kiegészítik azokat;

²¹ Az SWD (2021) 219 final bizottsági szolgálati munkadokumentumban bemutatott, a vegyes tanulásra vonatkozó keret alapul szolgálhat az országok helyzetéhez igazított egyedi intézkedésekhez.

2. a tanulók támogatása érdekében vegyék fontolóra a következő intézkedéseket:

A válságra adott közvetlen válaszként

- a) további tanulási lehetőségek és célzott támogatás biztosítása a tanulók számára a részleges iskolabezárások és a jelenléti oktatásra vonatkozó korlátozások miatti tanulási veszteség orvoslása érdekében, különösen a tanulási zavarral küzdő, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű csoportokból származó vagy az oktatásban és a képzésben tapasztalt fennakadások által egyéb módon érintett tanulók esetében. Ez magában foglalhatja például a személyre szabott támogatás fokozását és a személyes mentorálást, a mentori rendszereket (beleértve a társak általi mentorálást), a befogadó tanulói közösségeket, további tanári erőforrások kirendelését az osztályhoz (pl. közös tanítás), a tanácsadási támogatás fokozását, további tanulási idő biztosítását a tanévben és/vagy a tanítási szünetben, valamint a további tanulási környezetekhez – például a közkönyvtárakhoz és a közösségi terekhez – és az iskola utáni, pedagógiai támogatást nyújtó szolgáltatásokhoz való hozzáférést;
- b) a tanulók és családjaik fizikai és mentális jóllétének előtérbe helyezése. Ez többek között a következőket foglalhatná magában: a pszichológiai támogatás megerősítése és a mentális egészségre vonatkozó iránymutatások kidolgozása; a tanulók jóllétét biztosító és a bántalmazásellenes politikák beépítése az iskolai célkitűzésekbe; ellenőrzési és minőségbiztosítási folyamatok (a rendszeres minőségbiztosítási vagy iskolafelügyeleti munka részeként vagy az iskolai helyzetnek a világjárvány összefüggésében végzett konkrét értékelései során); személyzet kijelölése külön erre a célra vagy a mentális egészséggel és támogatással foglalkozó képzett szakemberek és az ilyen szolgáltatások igénybevételének megkönnyítése;

- c) a digitális készségek és kompetenciák fejlesztésének előmozdítása az összes tanuló és családjaik körében, figyelembe véve a digitális szakadékot és a nemek közötti digitális szakadékot, és ugyanakkor kezelve valamennyi sztereotípiát és az elfogultság valamennyi formáját, beleértve a nemi sztereotípiákat és a nemi elfogultságot is, valamint az oktatási és képzési rendszerek digitális kapacitásának fejlesztése a rendelkezésre álló eszközökbe és a konnektivitásba való, iskolai és közösségi szintű beruházások ösztönzésével, továbbá a digitális készségek és kompetenciák fejlesztési lehetőségeinek biztosításával, beleértve a technológia kommunikációs célú, valamint az önálló és a kollaboratív tanulásra és a későbbi tanulás javítása érdekében az önértékelésre történő alkalmazását is. A nemzeti, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz szerinti tervekben előirányzott beruházások és reformok végrehajtása biztosítja, hogy minden tanuló hozzáférhessen a szükséges eszközökhöz és tanulási lehetőségekhez;

A helyreállításnak, valamint az oktatás és képzés területén a hosszabb távú felkészültségnek a támogatása érdekében:

- d) annak feltárása, hogy miként lehetne az alap- és középfokú oktatásban – beleértve a szakképzést is – olyan vegyes tanulási megközelítéseket kialakítani, amelyek valamennyi tanuló javát szolgálják, és amelyek tartós pozitív hatást gyakorolnak a tanulók életkorához, képességeihez, sajátos igényeihez és tanulási célkitűzéseikhez igazított oktatásra és tanulásra, teljeskörűen elismerve ugyanakkor az iskolai helyszín és a jelenléti tanulás értékét. Ez magában foglalhatná a különféle tanulási eszközök fejlesztésének és beépítésének megerősítését a kutatási és megnyilvánulási lehetőségek biztosítása érdekében, beleértve a természettudományos műveltség, a digitális jártasság és a médiatudatosság fejlesztését; az olyan tanulás támogatását, amely a tanulási tapasztalatot különféle környezetek ötvözése révén gazdagítja; megfelelő egyensúly kialakítását egyrészt a tanár és a diák által irányított tanulás, másrészt pedig a kollaboratív és a független tanulás között; a tanulási módszerek feltérképezését az új lehetőségek vonzóvá tétele és mind a tanulók, mind a tanárok számára jobb tanulási megoldások kínálása érdekében;

- e) a vegyes tanulási megközelítések alkalmazása olyan eszközként, amely a tanulók jóllétének, önállóságának és személyre szabott tanulásának támogatására (figyelembe véve a tanulók életkorát, képességeit és egyedi tanulási igényeit), valamint „személyes, szociális és a tanulás elsajátítására vonatkozó kompetenciájuk” fejlesztésére szolgál (ez utóbbi „az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges nyolc kulcskompetencia”²² egyike, amelyet a LifeComp európai keretrendszerre²³ vonatkozó bizottsági kezdeményezés keretében fejlesztettek tovább);
3. a tanárok és oktatók támogatása érdekében vegyék fontolóra a következő intézkedéseket:

A válságra adott közvetlen válaszként:

- a) a tanárok önértékelésének támogatása a digitális technológiák használata terén, valamint továbbképzési tanfolyamok és a szakmai tanulás egyéb formáinak biztosítása a tanárok és oktatók számára, segítve őket abban, hogy a tanítás során igénybe vegyék a digitális programokat és eszközöket, és beépítsék azokat a tanításba²⁴. A tanárok és oktatók tapasztalatai és visszajelzései alapján online és helyszíni pedagógiai modulok és segédanyagok kifejlesztése és terjesztése a tanárok és oktatók ahhoz való hozzásegítése érdekében, hogy tanítási módszereiket és gyakorlataikat a vegyes tanulási megközelítésekhez igazítsák²⁵, valamint együttműködés a tanárokkal és oktatókkal az új eszközök és anyagok használata terén, többek között a tekintetben is, hogy miként lehet biztonságosan és etikusan viselkedni a digitális környezetekben, illetve hogyan lehet a diákokat ebben támogatni;

²² A Tanács ajánlása (2018. május 22.) az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról (HL C 189., 2018.6.4., 1. o.).

²³ A LifeComp három, egymással összefüggő kompetenciaterületet foglal magában: „személyes”, „szociális”, valamint „a tanulás elsajátítása”. Ezen kompetenciaterületek mindegyike három kompetenciát foglal magában: önszabályozás, rugalmasság, jóllét (személyes terület), empátia, kommunikáció, együttműködés (szociális terület), fejlődésre fókuszáló gondolkodásmód, kritikai gondolkodás és a tanulás irányítása (a tanulás elsajátításának területe). A LifeComp kompetenciák az élet minden területére kiterjednek, és a formális, az informális és a nem formális oktatás keretében egész életen át megszerezhetők. <https://ec.europa.eu/jrc/en/lifecomp>

²⁴ Az Európai Bizottság 2021. október 5-én elindította a SELFIE eszköz tanárokat célzó új változatát, amely segítséget nyújthat az oktatóknak digitális kompetenciáik fejlesztésének megtervezéséhez.

²⁵ A School Education Gateway platformon már most is megtalálható néhány tanároknak és oktatóknak szóló, vegyes tanulással kapcsolatos segédanyag.

- b) a stressz enyhítése és a kiégés megelőzése érdekében nagyobb hangsúly helyezése a tanárok és oktatók, a nevelési-oktatási intézményvezetők és az egyéb oktatási személyzet jóllétére és szakmai életminőségére. Ez magában foglalhatja a képzett mentális egészségügyi és támogató szakemberekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítését; a pedagógusok egymás közötti, a stressz enyhítését célzó kölcsönös támogatása kialakításának és/vagy megszervezésének az előmozdítását, valamint a rezilienciával/mentális jólléttel kapcsolatos képzési lehetőségek javításának biztosítását a tanári alapképzésben és a szakmai továbbképzési programokban.

A helyreállításnak, valamint a tanárok és oktatók hosszabb távú felkészültségének a támogatása érdekében:

- c) egyes tanulási megközelítések beépítése a tanári alapképzésbe²⁶ és a szakmai továbbképzési²⁷ programokba annak érdekében, hogy segítsék az oktatási személyzetet egyrészt abban, hogy a tanulástervezést megfelelően hozzáigazítsák szakmai környezetükhöz, másrészt pedig abban, hogy a különböző beltéri és szabadtéri környezetekben, valamint eszközökkel és feladatokkal folytatott tanulást kompetensen tudják megkönnyíteni;
- d) hozzáférés biztosítása a szakértői központokhoz, valamint olyan megfelelő segédanyagokhoz, amelyek iránymutatást adnak a egyes tanulási megközelítésekhez és hatékonyabbá teszik azokat. Az oktatási és képzési személyzet támogatása a egyes tanulási megközelítések saját területükön való kidolgozása során az oktatási személyzet csereprogramjai és a társaktól való tanulás révén, erős iskolai csapatok létrehozása kollaboratív tanulás, hálózatok, együttműködési projektek és gyakorlatközösségek segítségével;
- e) iránymutatás kidolgozása a – többek között online – értékelésre és záróvizsgákra alkalmazott olyan új megközelítésekhez, amelyek formatív és szummatív értékelésre alkalmas, az oktatás és képzés különböző szintjeinek és tanulási környezeteinek megfelelő eszközöket foglalnak magukban;

²⁶ Formális tanulmányokkal töltött időszak, melynek célja elismert tanári képesítés szerzése és a tanárként való munkavállalás. Ilyen képzést jellemzően az egyetemek tanárképző karai vagy független tanárképző intézmények kínálnak (vö. az SWD (2021) 219 final szolgálati munkadokumentum szövegével).

²⁷ A szakemberek által a pályafutásuk bármely szakaszában folytatott, a szakmai fejlődésüket célzó tanulás (vö. az SWD (2021) 219 final szolgálati munkadokumentum szövegével).

f) az oktatási személyzet ösztönzése a feltáró projektekben és a kutatásban való részvételre, ideértve a feladatok más tanulási környezetben való felhasználásának, valamint a digitális technológiának a tanítási és a tanulási folyamatok támogatására való használatának a tesztelését;

4. az iskolák támogatása érdekében vegyék fontolóra a következő intézkedéseket:

A válságra adott közvetlen válaszként:

- a) a vegyes tanulási megközelítésekre vonatkozó eszközök és segédanyagok biztosítása, valamint iránymutatás nyújtása az iskoláknak azzal kapcsolatban, hogy miként lehet ezeket hatékonyan felhasználni²⁸;
- b) lehetőség szerint további személyzet igénybevétele vagy felvétele annak érdekében, hogy több idő álljon rendelkezésre egyéni támogatásra az iskolában és az iskola utáni tevékenységek keretében;
- c) hatékony partnerségek támogatása az infrastruktúrák és erőforrások tekintetében a különböző oktatási vagy képzésszolgáltatók között, ideértve a helyi és regionális hatóságokat, az üzleti vállalkozásokat, a szakmai szervezeteket, a művészeteket, a kulturális örökség, a sport és a természet területét, a felsőoktatási intézményeket és a kutatóintézeteket, a civil társadalmat, az oktatási segédanyagok (ezen belül a technológia, a kiadványok és a tantervi oktatáshoz szükséges egyéb eszközök) ágazatát és az oktatási kutatást;
- d) az iskolák támogatása befogadási stratégiáik és gyakorlataik nyomon követése és az ezekre vonatkozó önértékelés során a vegyes tanulási megközelítések összefüggésében, valamint a hiányosságok orvoslásához szükséges intézkedések meghozatala során, többek között uniós eszközök felhasználásával²⁹;
- e) a tanulási környezetek, eszközök és feladatok megértésének javítása a szülők, a törvényes gyámok és a családok körében rendszeres kommunikáció és iránymutatások révén, anélkül, hogy mindez további terheket róna rájuk.

²⁸ A SELFIE eszköz segítheti az iskolákat abban, hogy felmérjék aktuális helyzetüket és szükségleteiket, és értékelést kapjanak ezekről. Az eszköz moduláris, és azt az egyes iskolák saját körülményeiknek megfelelően kiigazíthatják.

²⁹ „Az inkluzív oktatás előmozdítása és a korai iskolaelhagyás elleni küzdelem” elnevezésű, iskoláknak szóló európai eszköztár számtalan segédanyagot és gyakorlati példát, valamint önértékelési eszközt kínál az iskolák számára.

A hosszabb távú helyreállítás támogatása és a szervezeti változásra való képesség javítása

- f) beruházás az online tanulás alapját képező nagy sebességű internetkapcsolatba az iskolai helyszíneken és a távtanulási környezetekben, amihez a műszaki infrastruktúra karbantartására és korszerűsítésére vonatkozó tervek készítése is társul;
- g) lehetőség szerint, valamint a nemzeti és regionális jogszabályokkal és körülményekkel összhangban megfelelő mértékű autonómia biztosítása az iskolai szintű döntéshozatalban (az iskolatanácsok, igazgatók, vezetők döntései tekintetében) az innováció, a reagálóképesség és a helyi és regionális igényekhez való alkalmazkodás elősegítése érdekében;
- h) a szervezeti változások kezelésében és a folyamatos fejlődésben kulcsszerepet vállaló nevelési-oktatási intézményvezetők támogatása célzott szakmai fejlesztéssel és a szerepükre vonatkozó iránymutatással. Az iskolák és a kapcsolódó oktatási vagy képzésszolgáltatók támogatása abban, hogy stratégiai tervezési és iskolai minőségjavítási folyamataik keretében mérlegeljék a vegyes tanulási megközelítéseket, amelyek magukban foglalhatják az önértékelési eszközök használatát is;
- i) az iskolai helyszíneken és az egyéb fizikai környezetekben zajló tanulásban, valamint a távtanulásban részt vevő érdekelt felek, köztük a családok közötti párbeszéd és hálózatépítés támogatása annak érdekében, hogy különböző forrásokból visszajelzések és ötletek érkezzenek a jövőbeli fejlesztéshez. Ennek keretében párbeszédet kell folytatni, iránymutatást kell adni és stratégiákat kell kidolgozni a gyermekek és fiatalok biztonságának védelme, adataik titkosságának és védelmének szavatolása, valamint a digitális világbeli biztonságuk és magánéletük védelme érdekében;
- j) lehetőség szerint az iskola belső és/vagy külső felülvizsgálati és minőségbiztosítási mechanizmusai egy részének a tanulási környezetek és eszközök ötvözésére történő igénybevétele, az iskolától eltérő szolgáltatók értékelésének/az ilyen szolgáltatók általi értékelésnek a bevonása mellett;

5. aknázzák ki maradéktalanul az uniós forrásokat – különösen az Erasmus+-t, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt, az Európai Szociális Alap Pluszt, az Európai Regionális Fejlesztési Alapot (ERFA), a Digitális Európa programot, a Horizont Európát és a technikai támogatási eszközt – és szakértelmet az infrastruktúrába, az eszközökbe és a pedagógiába történő beruházásokhoz a jövő kihívásaira készen álló iskolák rezilienciájának és felkészültségének növelése érdekében;
6. eszközöljenek beruházásokat a szakpolitikai kihívásoknak és e kezdeményezések oktatási ökoszisztémára gyakorolt hatásának a kutatásába, nyomon követésébe és értékelésébe annak érdekében, hogy építeni lehessen a levont tanulságokra és fel lehessen használni azokat a későbbi szakpolitikai reformok során, többek között egyrészt a tanulók tapasztalataira, másrészt a bevált gyakorlatok és a jobb tanulási programokat szolgáló mesterségesintelligencia-megoldások kidolgozása céljából gyűjtött adatokra építve, amennyiben ezek az adatok elérhetők;
7. hozzanak intézkedéseket ezen ajánlás végrehajtására és annak nyomon követésére, a nemzeti és regionális oktatási és képzési rendszerekkel összhangban. Az európai gyermekgarancia végrehajtására vonatkozó nemzeti cselekvési tervekben adott esetben vegyék figyelembe a vegyes tanulási megközelítéseket támogató intézkedéseket;

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY A SZUBSZIDIARITÁS ÉS A NEMZETI KÖRÜLMÉNYEK KELLŐ FIGYELEMBEVÉTELÉVEL

1. az intézkedések meghatározásától és konkrét kidolgozásától függően, támogassa az ajánlás végrehajtását a tagállamok és valamennyi érdekelt fél közötti egymástól való tanulás és tapasztalatcsere elősegítése révén, melynek keretét az alábbiak szolgálják:
 - i. az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszer (2021–2030)³⁰;
 - ii. az új Európai Digitális Oktatási Platform és a tagállamokkal folytatott új strukturált párbeszéd, amelyet a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló digitális oktatási cselekvési terv keretében hoznak létre a digitális oktatással kapcsolatos ágazatközi együttműködés támogatása érdekében;
 - iii. uniós online oktatási és képzési platformok és közösségek, többek között a School Education Gateway, az eTwinning és „Az inkluzív oktatás előmozdítása és a korai iskolaelhagyás elleni küzdelem” elnevezésű, iskoláknak szóló európai eszköztár;
2. a tagállamokkal együttműködésben támogassa az olyan, önkéntes felhasználásra szánt segédanyagok kifejlesztését, mint például:
 - i. tényeken alapuló útmutató anyagok a vegyes tanulási megközelítések keretében alkalmazott tanulástervezésről és iskolai szervezési gyakorlatról, többek között az esetleges digitális eszközökről, a tanulás értékelésének és érvényesítésének módszereiről, valamint az adatvédelemről, a magánélet védelméről és az online biztonságról;
 - ii. színvonalas digitális oktatási tartalmak létrehozása és megosztása, továbbá az európai digitális oktatási tartalmak keretében rejlő lehetőségek feltárása, amely keret kidolgozását a Bizottság jelenleg végzi;

³⁰ HL C 66., 2021.2.26., 1. o.

3. támogassa a tanárok, az oktatók és az egyéb oktatási személyzet szakmai fejlődési és tanulási lehetőségeit az alábbiak révén:
 - i. a School Education Gateway platformon elérhető, a vegyes tanulási megközelítésekkel foglalkozó virtuális szabadegyetemi kurzusok népszerűsítése tanárok, oktatók, nevelési-oktatási intézményvezetők és a tanárképzésben oktatók körében, valamint annak elősegítése, hogy az iskolákban dolgozó oktatási személyzet széles körben vegye igénybe ezeket a képzéseket;
 - ii. az Erasmus+ munkatársainak csereprogramjaiból, projektjeiből és hálózataiból származó bevált gyakorlatok megosztása, többek között az eTwinning online közösségen, a jövőbeli Erasmus+ tanárképző akadémiákon és a szakképzési kiválósági központokon keresztül;
 - iii. a tanárokat célzó új, online SELFIE eszköz népszerűsítése, amely segíti a tanárokat digitális kompetenciáik értékelésében és a további fejlődés megtervezésében. Ez az új eszköz az iskolák egészének digitális tervezésére szolgáló SELFIE eszközre épül, amely segíthet a hatékony vegyes tanulási megközelítések előmozdításában, többek között a szakképzésben is;
4. működjön együtt valamennyi érdekelt féllel, köztük a szoftver- és hardverszolgáltatókkal a digitális infrastruktúra és eszközök fejlesztése, valamint az oktatás és képzés terén történő használatuk kapcsán, továbbá ezzel összefüggésben helyezzen hangsúlyt a titoktartás és az adatvédelem jelentőségére;
5. támogassa azokat a kezdeményezéseket, amelyek célja a mindenkinek szánt, inkluzív, méltányos és minőségi oktatási lehetőségek, valamint az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos lehetőségek továbbfejlesztése és előmozdítása, különös tekintettel az olyan tanulók befogadására, akiknek eltérő körülményei kihatással vannak bizonyos tanulási környezetekhez és eszközökhöz való hozzáférésükre, illetve akiknek célzott segítségre van szükségük a tanulási folyamat során;

6. továbbra is támogassa a tagállamokat az oktatási és képzési rendszerek minőségének és inkluzivitásának javítását célzó reformok végrehajtásában, és támogassa digitális felkészültségüket a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló digitális oktatási cselekvési terv célkitűzéseivel összhangban;
7. az európai oktatási térségről és a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló digitális oktatási cselekvési tervről szóló rendszeres eredményjelentésekben foglalkozzon a vegyes tanulási megközelítéseknek az alap- és középfokú oktatásban – beleértve a szakképzést is – való kidolgozásával.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről
az elnök
